

סיפורי צדיקים

גליון 367
שנה ח' תשע"ט

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קלייטן על האישיור לשרתנו בתמונה

סיפורי חז"ל

מעשה בר' אבא בר זמינא שהיה חייט, והיה פעם אחת תופר בגדים ומתקן אצל גוי אחד בביתו בעיר רומי. יום אחד הביא הגוי לפני ר' אבא זה החייט בשר נבלה, ואמר לו אוכל זאת, אמר לו אין אני אוכל מאכל זה. אמר לו הגוי אני אומר לך שתאכל, שבאם אין אתה אוכל אזי אהרגך, אמר לו ר' אבא, אם אתה רוצה להרוג אותי הרשות בידך, ואין אני אוכל זאת כי הוא בשר נבלה, וזה אסור עלינו כי אנכי יהודי. אמר לו הגוי: כעת אני אגלה לך את הכל, כי כוונתי היתה בזה להיפוך, כי אדרבה, אם היית אוכל זאת הייתי הורגך, כי כל אדם צריך להיות חזק ואמיץ באמונתו, אם הוא יהודי צריך לאחוז בדת יהודית לגמרי, אפילו אם רוצים להרגו צריך לשמור את דתו. וכמו כן, אם הוא גוי צריך להיות גוי גמור. אמר ר' מנא, אם היה ר' אבא בר זמינא שמע, את מה שהתירו רבנים בשאר המצות לעבור ואל יהרג בצנעא, היה אוכל הבשר הזה, כי זה ג"כ היה בצנעא.

(ספר חסידים סימן רי"ט)

לע"נ

הר"ר הלל המבורגר ע"ה
בר' יבלחט"א פינחס נחום הי"ו
נלב"ע ח' תמוז תנצב"ה

פרשת השבוע

בדור המדבר, משה אהרן ומרים, ועל המתנות הטובות שניתנו לישראל בזכותם של צדיקים אלה, הבאר, עמוד הענן והמן. כשנכנס החסיד ליטול ברכת פרידה מן הצדיק במוצאי שבת, שוב חוזר הרבי וציין באזני האורח את הטובות שזכו בני ישראל במדבר בזכותם של ג' צדיקי הדור, שאל החסיד ביראת כבוד את הרבי, מדוע ניתנו לישראל ענני הכבוד בזכות אהרן דווקא, ולמה נקראו בפי חז"ל ענני כבוד? השיב הצדיק מיניה וביה: קיבלנו מפי חכמים קדמונים שאדי הנשימה היוצאים מפיות אנשים האוהבים זה את זה, מתחברים באוויר, אהרן הכהן היה כפי שציינו חז"ל 'אוהב שלום ורוף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה' (אבות א' י"ב). בהשפעתו של אהרן אהבו אפוא כל ישראל איש את רעהו, ומן האדים שעלו מפיות שישים ריבוא ישראל ונתחברו יחדיו, נוצרו ענני הכבוד שליוו את שבטי ישראל בשנות נודיהם במדבר, העננים שניתנו לאבותינו במדבר, באו אמנם בזכות אהרן שאהב כל יהודי כנפשו, אבל הוסיפו בבואם כבוד ויקר לכל ישראל, ולכן נקראו בפי חז"ל ענני כבוד

אז ישיר ישראל וגו' באר חפרוה שרים וממתנה נחליאל (כ"א י"ז)
פעם נכנסו אל הרה"ק רבי יוסף בער סולוביציק זיע"א אחדים מבני הישיבה, ואמרו לו: ילמדנו רבנו, מפני מה שירת האוינו גדולה היא ויש בה ארבעים ושלשה פסוקים, שירת הים קטנה ממנה ויש בה תשעה עשר פסוקים, ואילו שירת הבאר קטנה משתייהן ואין בה אלא ארבעה פסוקים. השיב להם רבי יוסף בער, הדברים פשוטים מאד. פתגם המוני אומר, הרבי לבד יודע ויודע, הרבי עם תלמידיו גם הם יודעים קצת, התלמידים בעצמם אינם יודעים אלא מעט מאד. שירת הים שנאמר בס' או ישיר משה ובני ישראל' הריהי קטנה מאותה שירה אשר שר משה לבדו, האוינו שירת הבאר שכתוב בה או ישיר ישראל - התלמידים לבד בלי הרבי לפיכך היא קטנה מאד.

כיצד נוצרו ענני הכבוד שניחתו לישראל במדבר

מעשה בחסיד אחד שבא לעשות את שבת פרשת חוקת בחצרו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א. בסעודת ליל שבת הרחיב הצדיק את הדיבור על שלושת הפרנסים שעמדו לישראל

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:30 ת"א: 8:33 ר"ת: 9:03

פרשת חקת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:13 ת"א: 7:28

ובר אוריין, והלה בצר לו, הוריד דמעות עשר חמות, ומאו החלה מדת הדין פוגעת במשפחתו של הרוקח, וגם הוא עצמו נשתתקה ידו, עד ששוב לא היה מסוגל לתרגם את ספרי הרפואה הרוסיים, ולא להוציא את עלונו המדיציני. מאירקה התחיל מבין שדבר מה קרה פה, הוא פשפש במעשיו, הרבה בתעניות ובצדקה, אך ללא הועיל, הישועה לא הגיעה אליו. או אז החל רץ לחכמי וצדיקי ירושלים ואין פותר,

רק אחרי כשלש שנים של יסורי איוב אשר פקדו אותו ואת משפחתו, רמו לו אחד מחכמי עיר הקודש את סיבת מקור צרותיו, היה זה מי שהיה אחר כך רבה של ירושלים הגה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, אשר לבו הטהור נמס בקרבו למראה צרותיו של הרוקח המדומה, מי יודע, סח לו פעם רבי חיים, אילו עיניים הורידו על ידך דמעות. רבי חיים המשיך לפרש לו, חז"ל אמרו 'שערי דמעות לא ננעלו' גם תשובה ומעשים טובים אינם מכפרים על עבירות שבין אדם לחברו עד שירצה את חברו.

מאירקה שיסוריו הספיקו להפכו לאדם רציני, עד שגם הקפטן שלו, הלבוש הירושלמי שהיה לובשו תמיד בתליה ולא תליה על כתפיו, היה חופת בו עתה את כל גופו, וחגור באבנטו כחסידיים ואנשי מעשה, שמע את דברי הרב בכפיפת ראש ובנמיכות קומה, ואילו רבי חיים שם ידו על כתפו ומנסה לנחמו: איתא בספרים הקדושים שבין אדם לחברו אין הקב"ה ממתין לאדם עד לאחר מותו, והוא משלם על כך בעולם הזה. אולי ייזכר רבי מאירקה, מנמיך רבי חיים את קולו, אם פגע פעם במישהו, אולי יהודי אשר יומו תקף עליו הזיל על ידו דמעות, ורבי חיים מסיים את דבריו בגניחה ארוכה, זיציילנו מן השעות הרעות!

כמוכה הלם נזכר הרוקח בצערו של האברך לפני כשלש שנים, שבור ורצוף סיפר לרב כל אותו מעשה, ורבי חיים האיץ בו לילך מיד לביתו של האברך ולרצותו. כחץ מקשת רץ מאירקה לביתו של האברך, כאשר רבי חיים קורא אחריו, מאירקה, אמנם איחרת הרבה, אבל טוב מאוחר מלא כלום.

שערי דמעות לא ננעלו

סיפור זה התרחש בירושלים של מעלה לפני מאה שנה ויותר, מאירקה שטיינר הרוקח היה יהודי מוכר בירושלים, רבות מן הישישות בירושלים היו מזכירות את שמו בסילודין, כאשר אינן שוכחות להצמיד לו את התואר 'פרופ' מדיציני'. ולא היה כל פלא בכך, בגלל המחסור ברופאים ובעטיין של המחלות שהשתוללו בירושלים של הימים ההם, שנות תר"ס תר"צ, ניתן היה לקנות בקלות תואר זה, על ידי האבקות והמשחות שהעניק מאירקה למשפחות וילדיהן ביד רחבה, תמורת פרוטות שחוקות.

מי היה מאירקה זה? למעשה לא היה לו כל שיג ושיח בהרכבת תרופות וקל וחומר ברפואה, אלא מאי, מוצאו היה מקיוב שברוסיה, ועל פי חוקי המדינה שם, הוכרח ללמוד בילדותו בבית הספר הנכרי, ומתוך כך ידע את השפה הרוסית על בוריה. בהגיעו עם ביתו לירושלים, התחיל מבקר בספריה הרוסית שהוקמה אז מחוץ לחומה, שאל שם כמה ספרי רפואה זולים על המחלות המצויות, נולת האף, דלקת עיניים ואזניים, טחורים ונקבי שיניים, תרגום לאידיש שפת אם, והדפיסם בעלונים, נשי ירושלים שתו את דבריו בצמא, ובכך קנה לו את הדוקטורט ואת הפרופטוריה גם יחד, וביסס לו פרנסה קטנה.

מאירקה הגיע לירושלים יחיד מכל בית אביו ברוסיה, אשר ידעו כל ימיהם חולי ומחסור, הגאון רבי אברהם יעקב בורכוב בעמח"ס 'חבל יעקב', שהיה רב ברוסיה ועלה בשנים ההן לירושלים, היה מספר כי משפחה זו נענשה, מכיון שזקנם עסק בקבלה מעשית, בחכמת הפרצוף וכדומה לשם פרנסה, ולא היה ראוי לכך. אחד מגדולי החסידות שלח להזהירו על ענין זה, וכיון שלא שעה לדבריו נענשו הוא וכל משפחתו.

גם על מאירקה עצמו עברה כוס התרעלה. עשרה ילדים. נולדו לו בירושלים, איתרע מזלו ומתוך עיסוקיו הרפואיים, פגע פעם באברך ירושלמי חשוב בר אבהן

משל ונמשל

שנראה מעלת חברנו ולא את חסרונו

משל לבן שעזב את בית אביו, ונדד במרחקים במדינות אחרות ימים רבים. כשחזר, התפאר לפני אביו כי הוא למד לעשות מנורה תלויה, וביקש מאביו שיאסוף כל בעלי אומנות זו בעירו כדי שיראה להם חכמתו באומנות. עשה אביו את בקשתו ואסף את כל האומנים במלאכת זו, הוציא הבן מנורה מכוערת והראה להם, הלך האב אצל כולם לשאול דעתם על המנורה, והודו לו כי היא נראית בעיניהם מכוערת מאוד, אף על פי כן התפאר הבן לאמר: הראתי לכם חכמתי באומנות זו. אמר לו האב והרי אין היא נראית יפה בעיני כל בעלי האומנות. השיב לו הבן, דווקא בזה הראיתי גדולתי, כי הראיתי לכולם חסרונותיהם, כי במנורה זו ישנן כל המגרעות של כל אחד מהאומנים, הלא תראה אצל זה חלק פלוני מכוער, אצל השני חלק זה עשוי יפה, אלא שחלק אחר מכוער, וכן אצל כולם, מה שנראה רע בעיני זה, נראה יפה בעיני חברו, ואני עשיתי מנורה זו, כשהיא מורכבת מכל המגרעות של כל אחד ואחד, כדי להראות לכל אחד שאין בו שלימות, ומה שנראה בעיניו טוב ויפה, נראה בעיני חברו רע ומכוער. אבל באמת יכול אני לעשות מנורה משוכללת.

והנמשל אילו ידענו את כל החסרונות והעיכובים של כל דבר, היינו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו את הדבר מעולם. אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון היינו בתיבת "אדם" בלבד, כל המאורות היו נכללים בתיבת "אור" בלבד וכן מעשי בראשית. ואפילו העלים של האילן אין עלה אחד דומה לחברו. ויש חכמות בעולמנו שאפשר לחיות עם החכמות בלבד בלי אכילה ושתייה.

(הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

רך לבב היה האברך, והוא סלח לו על אתר, מאירקה גם הציע לאברך שיקבל ממנו סכום כספי גדול כפיצוי על הצער אשר גרם לו, (עלוניו הרפואיים ותרופותיו הכניסו למאירקה כל השנים כספים רבים) אך האברך סירב לקבלם, דבר אחד ביקש האברך ממאירקה, אנא יעלה דבר זה על הכתב, למען ידעו הדורות הבאים כמה חמור הוא צערו של יהודי, ומה גדול כוחן של עשר דמעות. כשבועיים עברו, ומאירקה רץ שוב לבתי מחסה לביתו של רבי חיים אך הפעם בשורה של שמחה היתה עמו, אמנם הוא איחר את המועד כפי שאמר לו הרב, אך עוד הספיק להציל דבר מה. לשמע דבריו של מאירקה, אמר לו רבי חיים. חייב אתה תודה להשי"ת, על שהדריכנו בדרך הישר כדי להוציאך מן המיצר ברגע האחרון ממש, הרב פתח מיד את מגירת שולחנו, קרע דף מתוך פנקסו, טבל את קסתו בדיו ורשם לרוקח סדר הודיה להשי"ת על חסדיו והרי פתקו של רבי יוסף חיים זוננפלד מילה במילה:

ינדור נדר לה', שילמוד מס' כריתות, ויתחיל מיד ללמוד אם אפשר לו, ואם לאו ינדור בזה"ל: הריני נודר אם יזכני הרופא הנאמן שיהא דעתי ומחשבתי צלולה, אלמוד מסכת כריתות, וגם יפריש קרבן תודה, היינו מעות שוייו של כבש או גדי, ויחלק אותו מיד לעניים בני תורה, ויאמר פרשת תודה ומשנת תודה ואיזהו מקומן ויהי רצון... ויכתוב אותו היום שנעשה לו נס, ויקבל עליו ועל זרעו בכל שנת ושנה שיעשה יו"ט באותו היום, ואסיים בכל טוב וברפואה שלמה ויחדש ה' את נעוריו בבריאות הנפש ובבריאות הגוף אמן.

הפעם היה כנראה בידי הרוקח המדומה מרשם תרופות מקורי, מאירקה שטיינר קיבל עליו את הדין באהבה.

לע"נ הרה"ק רבי מנחם מענדל
ב"ר לוי יצחק מליובאוויטש זצוק"ל
זכותו תגן עלנו ועל כל ישראל אמן
נלב"ע ג' תמוז תנצב"ה

צ'ין אדם לחברו

אהבת ישראל אמיתית

מסופר על הרה"ק רבי יהושע העשיל פרנקל תאומים מקאמרנא זיע"א (יומא דהילולא ד' תמוז) שכל ימיו היה גומל טוב לנדכאי לב, ואהבת ישראל באמת היה תקוע בלבבו. פעם אחת בעמדו בבית הכנסת שמע בני אדם משוחחים על אנשים הנדרשים לצבא. וסיפרו לתומם איך שבני האמידים והחשובים פדו את עצמם, ורק נער אחד פשוט ועני עומד להישלח לצבא. נתרגש מאד ושאל, אין אפשר לתת לאיש ישראל להיטמע בין הנכרים? ענו לו, ראשית הרי הוא בור. שנית אין כסף לפדותו כי כולם כבר תרמו מעל יכולתם לפדות את הבחורים היושבים באהלה של תורה. ניגש הצדיק אל ארון הקודש והוריד כתר כסף מספר התורה ואמר: תורתנו הקדושה, את פארן של ישראל ואינך צריכה לפאר של כסף, אקח את הכתר ואמשכן אותו בכדי לפדות בחור יהודי מן הגוים, וכשהש"ת שירחיב נחור לך הכתר. וכן עשה, את הכתר משכן ואת הצעיר פדה. אח"כ כשנוכח לראות אותו שהוא באמת בור וע"ה גמור, דיבר אל לבו בדברים היוצאים מן הלב: הביטה נא ראה, למען הסרתי כתר התורה ואיך אשא פנים אם תגדל ללא תורה וללא דרך ארץ? הדברים נכנסו ללבו ופעלו פעולתם, ורבי יהושע העשיל התמסר לחינוכו ויהי לאיש כשר ויקר מאד.

לצום ארבעה ימים למען הזולת

סיפר הרב יהודה לייב גרונר, המזכיר של הרה"ק מליובאוויטש זיע"א (יומא דהילולא ג' תמוז) ערב אחד הגיע למזכירות טלפון בהול ודרמטי, שסיפר על אישה אחת

שמעדה ונפלה על פניה ל"ע וכל עצמות פניה נשברו, בבדיקה מקיפה שעשו מספר רופאים מומחים עלה, כי על האישה לעבור לא פחות מארבעה ניתוחים, כדי לאחות את השברים ולשחזר את פניה. אנחנו מבקשים לקבל את ברכת הרבי לקראת סדרת הניתוחים, התחנן האיש. כאשר סיפרתי לרבי בהודמנות הראשונה את סיפורה של האישה, שאל הרבי האם הרופאים הם אלו שקבעו שעליה לעבור ארבעה ניתוחים? כן, השבתי. אם כן אמר הרבי, אסע מחר לאוהל מורי חמי (הרבי הרי"צ זיע"א), למרות שלא תכננתי בתחילה לנסוע, אעשה את כל ההכנות הדרושות לנסיעה ל'אוהל' (שזה כולל יום ללא אכילה) ואתפלא עבודה. למחרת נסע הרבי לאוהל, וכשבמשם, ביקש מהמזכיר להתקשר לבית הרפואה ולשמוע על מצבה של האישה. לפי הבדיקות שערכנו היום מחדש, אמר הרופא למזכיר, יצטרכו רק 3 ניתוחים לשחזר את פני האישה. כאשר עודכן הרבי, אמר שייסע גם מחר ל'אוהל' ויבקש שוב עבור האישה, הרב גרונר שהבין כי לאחר שיש הרבי מה'אוהל' בשנית, הוא ירצה לדעת מה שלום האישה, הודרו עוד בשעות הערב המוקדמות ליצור קשר עם הרופא המומחה המטפל באישה. לפי הבדיקות שערכנו היום מחדש, אמר הרופא למזכיר, יצטרכו רק 2 ניתוחים. כששמע זאת הרבי הוא החליט לנסוע לאוהל בשלישית למען אותה אישה. רק לאחר שנסע הרבי בפעם הרביעית, הודיע הרופא בהתייעצות עם רופאים נוספים מומחים בתחומם, כי ניתן לוותר על כל ארבעת הניתוחים וניתן לאחות את השברים באמצעות מחטים.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ג' תמוז

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר לוי יצחק מליובאוויטש (תשנ"ד)

יום ראשון ד' תמוז

רבנו יעקב ב"ר מאיר (ר"ה - ד"א תתקל"א) הרה"ק פינחס ב"ר צבי הירש (ההפלאה - תקס"ה) הרה"ק רבי יהושע העשיל פרנקל תאומים מקאמרנא ב"ר ברוך (תר"ג)

יום שני ה' תמוז

הרה"ק רבי אלטר עזריאל מאיר מלובלין ב"ר אברהם (תש"א)

יום שלישי ו' תמוז

הרה"ק רבי דוד צבי טובי מניישטאט ב"ר יחזקאל מקאמיר (תרמ"ב)

יום רביעי ז' תמוז

הגה"ק רבי ברוך פרענקל תאומים ב"ר יהושע יחזקאל פייבל (ברוך טעם - תקפ"ח) הרה"ק רבי אהרן משה "מגוע צבי" מבראדי ב"ר שאול תר"ה

הרה"ק רבי שמחה בונים ב"ר אברהם מרדכי מגור (לב שמחה - תשנ"ב)

יום חמישי ח' תמוז

הרה"ק רבי מאיר מדזיקוב ב"ר אליעזר (אמרי נועם - תרל"ז)

(הרה"ק רבי מרדכי מקומיר ב"ר אברהם המגיד מטריסק (תרע"ז)

יום שישי ט' תמוז

הרה"ק רבי יעקב מטעמילש ב"ר אליעזר ליפמן (ספרא דצניעותא דיעקב - תכ"ז) הרה"ק יקותיאל יהודה מצאנו-קלויזנבורג ב"ר צבי הירש (תשנ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רמ"ד יוסף הירש"ל על המצוות.

הלכות מוקצה (ד')

א) מזווה או יריעת ספר תורה, יש אומרים שדינם כמוקצה מחמת חסרון כיס, ואסור לטלטלן אפילו לצורך גופו או מקומו (מנחת שבת סימן פ"ח ס"ק ל"ח). ויש שסוברים שמותר לטלטלן, ואינם מוקצה כלל, ודינם כספרי קודש שהרי יכולים ללמוד בהם כתיבת סת"ם, ולומר פרשת קריאת שמע, וכו'. (שר"ת באר משה ח"ח סימן ע"ב, שלמי יהודה פ"ה ס"ק א')

ב) מוקצה מחמת גופו, כגון מעות, אבנים, וכדומה, אסור לטלטלם, אפילו לצורך גופם, או מקומם. (שו"ע א"ח סימן ש"ח סעיף ז', ובשו"ע הרב שם סעיף ח')

ג) אם מונחין תפילין או מזווה על הארץ, צריך להרימן, שלא יהיו מונחים בביון. (עיין משנה ברורה סימן ל"א, ס"ק ה'; ובביאור הלכה שם בד"ה אסור.)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

לזכות הילד דוד משה נ"י

ב"ר מאיר שיינברגר הי"ו

לרגל החלאקה

ויזכו לרוב תענוג ונחת מכל יוצ"ח